

GAZETA LWOWSKA.

z dodatkami kosztuje w prenumeracie: Be = pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inscrypcja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA

na GAZETĘ LWOWSKĄ z DZIENNIKIEM URZĘDOWYM i PRYWATNYM wynosi od 1. kwietnia do ostatniego czerwca 1861.

dla miejscowych : : : : 4 zł. } waluty austr.
dla zamiejscowych z przesyłką pocztową : : : : 5 zł. }

Przesyłki (franco) odbiera Kanton Gazety Lwowskiej, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Rosya i Królestwo Polskie. — Turcyja. — Doniesienia z ostatniej pocztą. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Gmina Ujazd, w obwodzie brzeżańskim obowiązła się na założenie ruskiej szkoły parafialnej w Ujazdowie:

1. Płacić na utrzymanie nauczyciela corocznie gotówką 50 zł. w. a. i dodawać 2 korcy pszenicy i 8 korcy żyta w ziarnie.
  2. Wystawić w przeciągu trzech lat budynek szkolny, jednak zaczawszy od szkolnego roku 1860/61, nająć stosowny lokal na zamieszkanie szkoły i pomieszkanie nauczyciela aż po czas wystawienia budynku szkolnego.
  3. Tak budynek szkoły, jako też porządki szkolne, które rzeczona gmina posprawia, utrzymywać zawsze w dobrym stanie.
  4. Starać się o opał szkoły i potrzebną przy szkole postugę.
- Udowodnioną temi ofiarami troskliwość o rozszerzenie nauki między wiejskim ludem podaje c. k. galicyjskie namiestnictwo do wiadomości powszechnej.

Lwów, 4. lutego 1861.

Wiedeń. 8. marca. Dnia 7. marca 1861 wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany X. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

- Nr. 23. Obwieszczenie ministerstwa skarbu z 15go lutego 1861, względem przeniesienia pobocznego celnego urzędu II. klasy Aussergefeld w Czechach do Buchwaldu.
- Nr. 24. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z 15go lutego 1861, względem uwolnienia od opłaty portoryi korespondencyi notaryuszów jako komisarzy sądowych z monarchicznymi władzami sądowymi i urzędami gminnymi.
- Nr. 25. Obwieszczenie ministerstwa skarbu z 22go lutego 1861, względem wywieszenia głównych celnych urzędów II. klasy w Reichenbergu i Zittawie na główne celne urzędy I. klasy.
- Nr. 26. Dekret ministerstwa skarbu z 23. lutego 1861, prawomocny w krajach koronnych powszechnego związku celnego względem ułatwień przy próbowaniu wagi w postępowaniu celnym i przy poborze myta drogowego.
- Nr. 27. Rozporządzenie ministerstwa stanu i ministerstwa sprawiedliwości z 26. lutego 1861, ważne dla Dalmacyi od dnia obwieszczenia, względem kompetencyi władz politycznych i sądów przy naruszeniu posiadłości.

Z tym zeszytem wyjdzie także i będzie rozesłany spis osnowy zeszytów wydanych w miesiącu lutym 1861 dziennika ustaw państwa.

Sprawy krajowe.

(Nowiny dworu. — Stan zdrowia Jej Mości Cesarzowej. — Wiadomości bieżące. — Doniesienia z Węgier.)

Wiedeń. 8. marca. Jego c. k. Apostolska Mość raczył wczoraj rano udzielać licznych audyencyi prywatnych.

— Jego c. k. Apostolska Mość raczył dnia 5. marca 1861 wydać do ministra stanu następujące pismo własnoręczne:

Kochany Schmerlingu! Aby serbskiej ludności dawnego serbsko-banackiego administracyjnego okręgu dać sposobność wypowiedzieć swoje zyczenia względem zaręczonego utrzymania jej odwiecznych przywilejów, i prawnego wyłączenia, szczególnie zaś względem jej narodowości i języka, jako też aby sformułować ostatecznie projekta gwarancyi, i uznane za potrzebne warunki wcielenia województwa Serbskiego do Królestwa węgierskiego, po-

zwalam na prośbę patriarchy Rajacica, aby serbska ludność dawnego serbsko-banackiego okręgu administracyjnego odbyła kongres narodowy w Karłowicach pod prezydencją patriarchy Rajacica. Na ten kongres poszła Mego cesarskiego komisarza; względem mianowania go, jakoteż względem instrukcyi mającej mu się udzielić przedłożył Mi pan projekt za porozumieniem się z Moim nadwornym kanclerzem królewsko-węgierskim. Kongres ma się zebrać jak najspieszniej; w naradach swoich, które przed otwarciem sejmiku Mego Królestwa węgierskiego ukończone być powinny, ma się ograniczyć na przedmiot wyżej wskazany; jego zaś rezultat ma być przedłożony panu, jako też Memu królewsko-węgierskiemu kanclerzowi nadwornemu.

Kongres będzie się składał wyłącznie tylko z deputowanych duchownego i świeckiego stanu serbskiej narodowości z całego terytorium dawnego serbsko-banackiego okręgu administracyjnego, a więc tak z komitatów wcielonych do Mego Królestwa węgierskiego, jak również z powiatów Illok i Ruma przyłączonych do królestwa sławońskiego, przyczem jednak chce, aby wyraźnie było zastrzeżone prawo greckiej njejni Jej ludności, w innych częściach Moich Królestw Węgier i Sławonii, w powiatwach Kroacyi i Dalmacyi, w Wielkiem księstwie Siedmiogrodzkim, i Księstwie Bukowiny, a nakoniec w Pograniczu wojskowym, wysłać reprezentantów duchownego, a względnie także cywilnego i wojskowego stanu, na ogólne kongresu narodowe odbyć się mające względem spraw kościelnych i szkolnych. Względem sposobu zwołania tego wyjątkowego kongresu, względem liczby członków, rozdzielenia ich i sposobu wyborów zaprosić należy patriarchy Rajacica, aby jak najspieszniej udzielił projekt panu i Memu królewsko-węgierskiemu kanclerzowi nadwornemu, a ten projekt po wzajemnem porozumieniu panu Mnie przedłożył masz. O tem rozporządzeniu uwiadomiam równocześnie Mego ministra wojny, królewsko-węgierskiego kanclerza nadwornego, jakoteż prezydenta prow. kroacko-sławońskiego dykasteryum nadwornego.

Wiedeń, 5. marca 1861.

Franciszek Józef, m. p.

— Angielski Court Journal donosi, że pobyt Jej Mości Cesarzowej Austrii w Maderze został uwieczniony najpomysłniejszym skutkiem. Niepomysłne symptomata zniknęły prawie zupełnie, a łagodne powietrze wyspy wzmocniło bardzo znacznie zdrowie dostojnej Monarchini. Doniesienie to — dodaje dziennik angielski — będzie zapewne z wielką radością przyjęte nie tylko w Austrii, gdzie bardzo dobrze znane są liczne cnoty i godne uwielbienia przymioty Jej ces. Mości, lecz także na europejskim stałym lądzie i w Anglii, gdzie ta dostojna Pani posiada miłość wszystkich klas towarzysstwa.

— Ogłoszenie ustawy zasadniczej państwa i statutu krajowego powitano z radością w Cieplicach. Dnia 3. b. m. odprawiano z tego powodu uroczyste nabożeństwo. Zamierzona iluminacya miasta udała się tylko po części, bo przeszkadzał deszcz ulewny. Dnia 4. odjechała z Cieplic deputacya do Wiednia, ażeby Jego Excelencyi ministrowi stanu doręczyć dyplom honorowego obywatela miasta.

— Miasta Aussig, Jungbunzlau, Hirschberg, Dauba i Neustadt nad Mettawą były z powodu ogłoszenia ustaw zasadniczych państwa także iluminowane, w Neustadzie odpiewano prócz tego Teudum. W Jungbunzlau prócz Teudum w miejskim kościele odprawiono także solenne nabożeństwo w bożnicy izraelskiej, następnie odbyła się produkcya towarzystwa śpiewu pochodem z wachlami, odpiewaniem hymnu narodowego i okrzykami wiwatu na cześć Cesarza Jego Mości.

— Ogłoszenie statutów obchodzono w miastach Leitomyzlu, Pilźnie, Kłatawie, Szaclarze i Habern iluminacyą, a w Stabie uroczystem Te Deum i ucztą. W obwodzie Czaślawskim przygotowują w wielu miejscach adresy dziękczynne.

— Także mieszkańcy Lincu przyjęli ogłoszenie konstytucyi z uczuciem szczerzej i wdzięcznej radości. Lubo te uczucia nie były wyrażone publiczną manifestacją, jak w stolicy i wielu innych miastach, jednak ożywają one serca Austryaków powyżej Anizy, równie jak niezachwiana wierność i miłość dla tronu i ojczyzny.

— W Neustadt (w Krainie) i w sąsiedniej gminie Kandia obchodzono ogłoszenie konstytucyi świetną iluminacją.

— Wielki wydział miejskiej gminy w Ołomuńcu postanowił na pamiątkę nadania konstytucyi, założyć rezerwowy fundusz podatkowy dla mieszczan i należących do gminy w Ołomuńcu.

Peszt, 4. marca. Dziś rozstrzygnięto rzecz o prawie spadkowym, co zajęła całe trzy posiedzenia. W przedmiocie tym dało się słyszeć w ciągu obrad sześć zdań zupełnie sobie przeciwnych. W końcu przyjęto wniosek pojednawczy piętnastu członków konferencji po wstępnych rozprawach z pewnemi zmianami. Resztę wniosków pierwszej sekcji komitetu co do zaprowadzenia dawnego *corpus juris* i wyjątkowych, jakie uczynić należy zastrzeżeń, przyjęła konferencja jednomyślnie i oświadczyła się za tem, aby pozostawić w swej mocy rozszerzone prawa prywatnych, na zasadzie praw austriackich, w ciągu gdy te obowiązywały, tudzież uchwalono rozciągnąć opiekę prawa na własność autorską.

Wniosek, aby znieść patent awitacyjny, na mocy którego wolno niekrajowcom nabywać w Węgrzech dobra nieruchome, odrzucono, iż ważna ta kwestya, jak oświadczył przewodniczący, nie należy do zakresu obrad konferencji, i nie może uprzedzać uchwały sejmku, która w zupełnie innym duchu wypaść może.

— Prezydium c. k. krajowej dyrekcji finansów w Preszburgu wydało pod dniem 9. lutego b. r. następujące obwieszczenie w niemieckim, węgierskim i sławońskim języku.

Aby sprostować mylnie mniemanie, które rozpowszechniło się po gminach tutejszego okręgu administracji finansowej, jakoby dyplomem z dnia 20. października 1860 zniesiony był obowiązek płacić podatki i daniny cesarskie, i na mocy tego administracja nie może żądać wypłaty pomienionych podatków i danin do kas cesarskich, administracja finansowa widzi się zmuszoną ogłosić, że dyplomem z dnia 20. października 1860 r. nie są zniesione ani podatki i daniny, ani władze i organy finansowe ustanowione do ich poboru, i że tak gminy, równie jak pojedyncze osoby obowiązane są teraz jak przedtem płacić tak stałe jak i niestałe podatki i daniny.

Stosownie do tego nakazuje najwyższy reskrypt Najjaśniejszego Pana pod dniem 16. stycznia b. r. wszystkim komitatom i magistratom miejskim pod surową odpowiedzialnością, aby położyć tamę wszelkim usiłowaniom tych, którzyby starali się powstrzymać pośrednio lub bezpośrednio regularną wypłatę podatków, lub nowe podatki własnowolnie na własną rękę rozpisywać, znieść wszelkie w tej mierze powzięte postanowienia, a Jego Eminencya książę Prymas Węgier — zwraca się w tym względzie do lojalności i patriotyzmu swych spółziomków, i wzywa pismem swem z dnia 20. stycznia r. b. wszystkie komitaty uiszczać należne podatki z tym dodatkiem, że Węgrzy okazaliby bardzo mały stopień patriotyzmu, gdyby nie pospieszyli płacić podatków w chwili, gdy tego ojczyzna w własnych swych widokach najbardziej potrzebuje.

Mamy niezachwianą nadzieję, że gminy objaśnione w ten sposób niniejszem o stanowisku swem względem władz finansowych, równie jak o swych obowiązkach pospieszą wedle możności swojej z wypłatą tak zaległych jak i bieżących podatków i danin cesarskich, zaczem będą mogły uniknąć środków przymusowych, których w przeciwnym razie użyćby było potrzeba.

Zwraca się zarazem uwagę i na tę okoliczność, że wszelkie podatki i daniny cesarskie należy składać tylko do kas podatkowych, lub też władz do poboru podatków na mocy rozporządzenia dyrekcji finansowej ustanowionych, i że wszelkie opłaty uiszczone tytułem podatków nie w pomienionych c. k. kasach lub urzędach, będą uznane za nieważne w myśl cesarskiego dyplomu z dnia 20go października 1860 i najwyższego rozporządzenia z dnia 16. stycznia 1861, i nie umorzają należności, którą obowiązane są opłacać gminy, tudzież wszelkie osoby winne podatku.

— *Sürgöny* donosi, że Jego Excelencya Tawernik, *Judex Curiae* i wiceprezydent namiestnictwa baron Sennej powołani do Wiednia, aby wzięli udział w obradach nad projektami, które mają być przedłożone sejmowi węgierskiemu.

Donoszą także do tego dziennika z Wiednia:

Węgierska kancelarya nadworna przyjęła z należytym uznaniem uwiadomienie od nadwornego dykasteryum kroackiego o dokonanej jego organizacji; lecz ośmieliła się zarazem w swej odpowiedzi wyrazić przekonanie, że prowizoryczna ta organizacja nie przekroczy praw zasadniczych zastrzeżonych art. 9 i 10 pokoju wiedeńskiego, art. 35 z r. 1765, art. 58 z r. 1791 nakoniec art. 4 z r. 1807, na mocy których prawo miasta Fiume głosować na sejmie węgierskim należy uważać jako nie zniesione.

W instrukcji, którą baron Vay rozesłał do nadzupanów powiedziano, że komitaty mają organizować służbę pandurów komitatuowych, poczem dopiero Jego c. k. Mość będzie mógł zwinąć zandarmerję. Tymczasem komitaty złożyły tę instrukcję z wszelkiem uszanowaniem *ad acta*, i wcale o niej zapomniały, w ponownem swem w tym przedmiocie wzniesionem przedstawieniu. Kancelarya nadworna widziała się zatem zmuszoną zwrócić na ten ustęp instrukcji uwagę komitatów, wnoszących o zwinięcie zandarmerji, z tem poleceniem, aby kr. węgierskiemu namiestnictwu przedłożyły

sprawozdanie względem postępu organizacji pandurów komitatuowych.

Hiszpania.

(Rozprawy w Kortezach.)

Madryt, 4. marca. Jenerał O'Donnell zbija niesprawiedliwe zarzuty, jakie lord Palmerston robił Hiszpanii co do handlu murzynami, i oświadcza, że rząd nie otrzymał zapowiedzianej noty; jeśli nota była tak ułożona, jak się wyraził lord Palmerston, została odesłana napowrót rządowi angielskiemu.

Anglia.

London, 5. marca. W izbie niższej powstawał Hennessey na politykę sardyńską we Włoszech, a *Layard* na rząd papieski. *J. Bowyer* składał odpowiedzialność za rewolucję we Włoszech na Francję i Anglię. W końcu odroczone dyskusję.

Francya.

(Wiadomości bliższe. — Deputacja Maronitów. — Doniesienia z Włoch. — Ochotnicy włoscy.)

Paryż, 5go marca. Hrabia Tascher de la Pagerie, jeden z ostatnich członków rodziny Cesarzowej Józefiny, umarł dzisiaj.

— *Pays* utrzymuje, że Król Franciszek II. nie kazał marszałkowi Fergoli bronić się w Messynie do ostateczności. Fergola działa z własnego popędu i z uczucia swego obowiązku.

— Księżna Klotylda Napoleon (urodzona w r. 1843), obchodziła dnia 2. marca swoją 18tą rocznicę. „*Slychać*“, piszą z Turynu pod dniem 2. marca do *Moniteur de Flotte*, że księżę Napoleon przybędzie tu wkrótce z księżną Klotyldą, i uda się do Włoch na pokładzie swojego jachtu. Zdaje się, że ta podróż nie ma w żadnym względzie politycznego celu. Księżna odwiedzi w Turynie swojego ojca, i będzie przytomna uroczystościom, mającym bez wątpienia przedsięwziąć się na uczczenie wstąpienia jego na tron królestwa włoskiego. Od powrotu wiceadmirała de Tinan naprawa okrętów odbywa się z największą czynnością; są już o tyle gotowe, że w razie potrzeby będą mogły niezwłocznie wypłynąć na morze; w żywność i zapasy będą także jak najlepiej zaopatrzone.

Przybyła tu deputacja Maronitów z Libanu. Żądają podobno, aby francuska okupacja Syrii trwała jeszcze przynajmniej rok. *Abd-el-Kader* pisał także list do Cesarza, w którym sytuacją Syrii przedstawia w ciemnych kolorach.

W nowo wybudowanym jeszcze nie spuszczonej z warsztatu okręcie pancernym „*Invincible*“ będą zaprowadzone znaczne zmiany podług planu podanego przez Cesarza. — Najnowsza armata, która niedawno okazała się w Vincennes tak zadziwiająca, przebija za pierwszym strzałem żelazną płytę okrętu, chcą więc pancerny wzmożnić w odpowiedni sposób.

— W doniesionym niedawno telegraficznie raporcie ministra sprawiedliwości do Cesarza względem sprawy Mirésa, mówi pan Delangle, że w chwili zaczęcia się procesu, tak się wyraził Cesarz względem postępowania sędziów: „Chcę, żeby w tej smutnej okoliczności sprawiedliwość przeniknęła do gruntu istoty rzeczy, a to z determinacją i bez żadnych osobistych względów. Gdy podejrzenie spoczywa obecnie na wszystkich, nawet niewinnych kompromituje oskarżenie, które cięży na winnych. Aby się światło rozszerzyło, jest rzeczą niezbędną.“

— *Pays* donosi z Neapolu z 2go b. m., że zabrana w niewolę załoga Gaety pozostanie na wyspach Ischia i Procida, aż dopóki się nie poddadzą cytadele Messyna i Civitella del Tronto. Jenerał Goyou obsadził wojskiem Frosinone, ażeby — jak utrzymuje *Pays* — przeszkodzić komunikacji jaką ztamtąd z Rzymem utrzymywano.

— *Messenger du Midi* donosi z Marsylii, że coraz więcej pomnaża się liczba przeciagających tamtędy do Włoch Garibaldiistów. Tajemne wezwanie Garibaldiego rozeszło się po wszystkich krajach. Anglia dostarcza znów nie małą liczbę ochotników. Głoszą oni jawnie, że Garibaldi opuści ustronną Caprę z końcem marca i wystąpi na widownię czynów. Kilka korpusów armii południowej zajęły już swe stanowiska w Casati, Aleksandryi, Asti itd.

Utrzymują powszechnie, że jenerał Niel przeznaczony posłem do Konstantynopola w miejsce margrabi de la Valette.

Włochy.

(Wiadomości bliższe. — Rozlokowanie wojska francuskiego w papieskim. — Komendant wojsk neapolitańskich w Abruzzach. — Pismo jenerala Fergola.)

Sardynia. *Dipillo* z 3. marca donosi: Odeszła właśnie do Rzymu nota hrabiego Cavoura, w której protestuje przeciw pobytowi Franciszka II. w tem mieście. — Biuro telegraficzne Reutera podaje następującą depezę: Hr. Cavour przedłożył potrzebę rozwiązania kwestyi rzymskiej. — *Pungolo di Milano* pisze: Rząd francuski kazał urządzić pałac Alfieri na mieszkanie dla poselstwa cesarskiego przy Królu Wiktorze Emanuelu.

— *Zambianchi*, który za zamierzony napad na Marchię tak długo trzymanym był w więzieniu od ministerjum sardyńskiego, został skazany na wygnanie z Włoch, i w przejeździe do Ameryki przybył do Paryża. — Koło 13go b. m. uda się do Persji deputacja z trzech osób złożona, aby wręczyć Szachowi wielki krzyż orderu św. Maurycego i św. Łazarza jako wzajemność za order przyślany Królowi.

Państwo kościelne. Cztery kompanie strzelców francuskich odmaszerowały dnia 25go z. m. z Rzymu do Frosinone, Ceperano i Veroli. Cały teraźniejszy obwód państwa papieskiego znajduje się więc w rękach Francuzów. *Patrie* z 4. marca mówi: „Nasze ostatnie depesze z Włoch potwierdzają, że wojska francuskie obsadziły Frosinone, miasto należące do państwa kościelnego oddalone od Rzymu na 75 kilometrów. To postępowanie stoi w związku z dokonaniem niedawno obsadzeniem Terraciny. Ma zaś na celu utrzymanie spokojności na granicy państwa kościelnego od Neapolu.“

Neapol. *Nouvelliste de Marseille* podaje pismo hrabiego Coëtloyou, komendanta wojsk neapolitańskich w Abruzzach, w którym hrabia oznajmia komendantowi wojsk piemontekich swój odwrót, z dodatkiem, że Król Franciszek rozkazał mu dla uniknięcia dalszego rozlewu krwi ustąpić z Abruzzów, co też ulegając swemu obowiązowi czyni natychmiast, chociaż z niechęcią. List kończy się temi słowy:

„Znajdziesz pan podpisy wszystkich znacznych oficerów, którzy od dwóch miesięcy walczyli zawsze zwycięsko w Abruzzach przeciw przemocy i tyranii piemontekiej, wśród niedostatku i ofiar, jakie rzadko kiedy zdarzają się w historii wojennej. Porównaj Pan te imiona z nazwiskami tych, którzy codziennie postępując koleją rewolucyjną rozgłaszają bajkę o rabunkach i mordach, jakich mieli się dopuszczać nasi, i pozostaw pan sąd o tem potomności.“

Oricola 22. lutego 1861. (Następują podpisy.)

— W Palermo wiewięziono w nocy z 20. lutego kilku za rozszerzanie plakatów na rzecz prawowitego rządu.

— Na wezwanie, wydania twierdzy mesyńskiej, przestał generał Fergola następującą odpowiedź:

„Królewska cytadela, 19. lutego 1861. Mój Panie! Wierzę temu, co mi Pan donosiłeś pismem z dn. 14. i 17. b. m. o poddaniu Gaety, spowodowanem nieszczęsną eksplozją magazynów prochu, ale zarazem mam zaszczyt oświadczyć, że z tego względu nie widzę powodu poddawać twierdzy królewskiej, gdyż żadnych w tej mierze nie otrzymałem od Jego królewskiej Mości rozkazów. Dlatego poczuwam się do obowiązku zawiadomić Pana, jako żołnierza honoru, że bronić będę twierdzy wszystkimi środkami, któremi rozrządzać mogę, dopokąd nie będą wyczerpane wszystkie źródła pomocy. — Marszałek-pólny komendant *Fergola*.“

Niemce.

(Izby wirtemberskie. — Wiadomości bieżące.)

Na posiedzeniu wirtemberskiej izby deputowanych dnia 4go b. m. wniósł rząd projekt do ustawy, w duchu przyjętej zasady samodzielności kościoła katolickiego w konwencji z kurją papieską, to jest, że ograniczenie jakim inne wyznania ulegały potąd we względzie politycznym, nadal zostają zniesione. Jednak nie wiadomo, czyli rząd przychylił się do zaprowadzenia cywilnego małżeństwa, również chętnie, jak do emancypacji żydów.

Kehl, 27. lutego. Z Strasburga donoszą, że z Paryża nadszedł rozkaz zrestaurować do końca kwietnia salę w cesarskim pałacu w Sztrasburgu, i że Cesarz wybiera się w towarzystwie Cesarzowej i następcy tronu zwiedzić Sztrasburg i Kehl, chcąc być obecnym uroczystości otwarcia kolei żelaznej.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Nabożeństwo za poległych 27. lutego.)

Warszawa, 7. marca. *Gazeta warszawska* donosi: Po jutrze, to jest w sobotę, o godzinie 10. rano, z upoważnienia najdosłojniejszego Jks. Fijałkowskiego arcybiskupa warszawskiego metropolity, odbędzie się jednocześnie we wszystkich kościołach rzymsko-katolickich w Warszawie nabożeństwo żałobne za spokój duszy poległych dnia 27. z. m.

Tegoż dnia i o tejże godzinie odprawione zostaną także odpowiednie modlitwy w kościołach ewangelickich obu wyznań, to jest augsburskiego i reformowanego.

Przyjmując w tem udział i wyznanie Mojżeszowe, odprawi również dnia tego o 10tej rano, stosowne modły we wszystkich synagogach tutejszych. Spiewane nabożeństwo z przemówieniem kaznodziejów, będzie miało miejsce w synagogach: przy ulicy Daniłowiczowskiej i Nalewki.

(Noty rosyjskie.)

II. Depesza ks. Gorczakowa do hr. Kisielewa rosyjskiego posła w Paryżu:

Petersburg, 20. stycznia (1. lutego) 1861. Mam zaszczyt przesać Waszej Excelencji odpis noty p. Thouvenela do ks. Montebello, której z polecenia swego rządu udzielił nam poseł francuski. Oduosi się do wyprawy syryjskiej. Iz termin oznaczony konwencją z dnia 5. września 1860 jest właśnie na ukończeniu, proponuje rząd francuski, aby się zebrała nowa konferencja i postanowiła czy należy przedłużyć wyprawę.

Zgadząmy się zupełnie z tym wnioskiem i jeżeli zbierze się konferencja, jesteście Wasza Excelencja upoważnionym z rozkazu Jego ces. Mości wziąć w niej udział. Co do stanowiska jakie masz zając Mości hrabio w obradach, znasz je już z depeszy mojej przesłanej panu Łabanów pod dn. 13. stycznia, w której wyrażone jest przekonanie gabinetu Jego ces. Mości jak niestosownem i niebezpiecznem byłoby w obecnej chwili oddać wojska francuskie z Syryi.

Wyprawę zbrojną do Syryi podjęła Francja w delegacji, upoważniona od mocarstw w zamiarze spełnić dzieło ludzkości, sprawiedliwości i pokoju. Konferencja mogła oznaczyć z góry pewien termin wyprawy, lecz zdaniem naszym przezorność jej winna zastosować się na wszelki wypadek do głównego zamiaru w jakim była podjęta wyprawa. Zamiar ten nie jest jeszcze wcale dokonany. Nietylko nie przywrócono potąd w Syryi normalny stan rzeczy, tak żeby nie było już dłużej potrzeba załogi francuskiej w Syryi i można ją ztamtąd odwołać. Mniemamy przeciwnie, że pomyślny zwrot rzeczy w tym kraju jedynie przypisać należy obecności wojsk francuskich, i że dzieło sprawiedliwości, do którego się przyłożyły i kary wymierzone na zbrodniarzów, staną się powodem nowego wybuchu zemsty i nowych zaburzeń, jeśliby wojska francuskie opuściły Syryę nie dokonawszy całkowicie swego zadania. Ucierpiałoby zarówno spokój tamtych okolic, godność Europy, wojskowy honor Francji, gdyby jakie mniej ważne względy położyły przedwczesnie koniec interwencji. Lepiej byłoby naszym zdaniem nie przedsiębrać wcale tej wyprawy, jeżeli nie doprowadzić rzeczy do pożądanego skutku.

Będziemy zatem popierać wyprawę francuską do Syryi tak długo, póki będzie trwać jej potrzeba, albo dopóki za wzajemnem porozumieniem mocarstw nie zastąpi jej inne mocarstwo, pod warunkami, które dadzą dostateczną rękojmię bezpieczeństwa ludności tamtejszej, jakiej potąd używał jej sztandar francuski. Zgadząmy się zupełnie ze zdaniem rządu francuskiego, co do sposobu w jaki spełnia to posłannictwo w sprawie ludzkości. Od chwili, gdy mu je poruczono i gdy się go podjął, słuszną jest zdaniem naszym pozostawić mu wybór środków, jakie w rozprawie swej uzna za stosowne. W tym duchu raczysz Wasza Excelencja wyrazić się biorąc udział w konferencji mocarstw z Portą otomańską.

Jeśli konferencja zgodzi się wraz z nami, aby przedłużyć wyprawę syryjską, i uzna za rzecz niezbędną powiększyć jej siły, bądź pomnażając liczbę wojsk francuskich, bądź wojskami jednego lub więcej innych mocarstw nie będzie się Wasza Excelencja temu sprzeciwiał. Przyjm i t. d.

Gorczakow.

Turcya.

(Wydanie papierów nowych. — Wiadomości bieżące.)

Konstantynopol, 26. lutego. Z Konstantynopola donoszą do bióra Reutersa, że Porta zamierza wydać 100 milionów nowych kaimów, i że chodzą wieści o zmianie w ministerstwie; Ali Basza ma być mianowany Wielkim Wezyrem, a Ahmet Vefik Efendi ministrem spraw zewnątrznych.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 9. marca. Dzisiejszy *Monitor* donosi: Cesarz przyjmował deputację z adresem senatu i odpowiedział jej temi słowy: „Przyznane izbom prawo rozpoznawać akta rządowe służy na to, by wyjaśniać krajowi wielkie kwestye, któremi zajmują się umysły.

Dyskusja musiała dowieść krajowi, że nie pominęliśmy żadnego z przeciwnych widoków, których bronić należało. Moja polityka będzie zawsze stała i szczerą bez myśli ukrytych.

Dziękuję senatowi, że pochwała moje postępowanie w przeszłości i ufa mu na przyszłość.“

Londyn, 8. marca. Na wczorajszym posiedzeniu *izby niższej* oświadczył lord Russell: Dotąd nie wniesiono żadnej propozycji względem przedłużenia okupacji francuskiej w Syryi, zaczem nie może rząd przepowiedzieć, jaka będzie odpowiedź. *James i Peel* bronili polityki Anglii we Włoszech.

Genua, 7. marca. *Corriere mercantile* zali się na coraz większe niebezpieczeństwo ulic. Korpus Cialdiniego ma być zastąpiony korpusem Duranda.

Madryt, 5. marca. Rząd oznajmił senatowi, że postanowił wyprowadzić strażnicze statki u wybrzeży afrykańskich z poleceniem, ażeby dla przeszkodzenia handlowi niewolnikami rewidowały hiszpańskie i angielskie okręta. Ministerjum protestowało powtórnie przeciw niesłusznym zarzutom lorda Palmerstona.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 9. marca.

Hotel Kuhna: PP. Handler, Franc., z Poradna. — Hr. Blocki Adam, c. k. szambelan i major, z Buczacza.

Pod tygrysa: Zulauf Juliusz, c. k. prz. pow., z Szczerca.
Pod koleją żelazną: Łudnicki Stanisław, z Zwiabel.

Dnia 10. marca.

Hotel rosyjski: PP. Jabłonowski Antoni, z Hnicza.
Hotel europejski: Smarzewski Franciszek, z Artasowa.
Hotel angielski: Tretter Hilary, z Lonia. — Soroczyński Rom., z Wolicy.
Hotel krakowski: Winnicki Januar., z Przedmieścia.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 9. marca.

PP.: Padlewski Stefan, do Suchodół. — Strasz Felix, do Czernuszawy. — Hr. Lanckoroński Teodor, do Poddubiec. — Kęplisz Marceł, do Artasowa. — Czajkowski Hipolit, do Bóbrki. — Abgarowicz Teodor, do Bratczawy. — Kuchierzycki Leon, do Czelutycz.

Dnia 10. marca.

PP.: Hr. Karnicki Teodor, do Wołeczucha. — Hr. Dunin Sulegistowski Jan, do Głęboki. — Petrowicz Ksawery, do Wołostkowa. — Hr. Badeni Felix do Lubieniec. — Łodyński Henryk, do Milatyna. — Brodzki Eug., do Borek,

Spektrezenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 8. marca 1861.

Table with 6 columns: Pora, Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0 Reaum, Stopień ciepła według Reaum, Stan powietrza według wilgostego, Kierunek i siła wiatru, Stan atmosfery.

Wysokość śniegu 3.

T E A T R.

Dziś na scenie polskiej: „Marya Stuart,“ trajedya w 5 aktach z niemieckiego Fryd. Szyllera.

Dnia 9. marca 1861 roku wyciągnięto w c. k. urządzie loteryjnym lwowskim następujące pięć liczb:

24. 58. 14. 82. 6.

Przyszłe ciągnięcia nastąpią dnia 23. marca i 6 kwietnia 1861 r.

Kurs lwowski.

Dnia 9. marca.

Table with 4 columns: gotówka (zl., c.), towarem (zl., c.). Rows include Dukat holenderski, Dukat cesarski, Polimperyjal. zł. rosyjski, Rubel srebrny rosyjski, Talar pruski, Polski kurant i pięciozłotówka, Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł., Akcyje gal. kol. żelaz Karola Ludwika, Galicyjskie obligacje indemnizacyjne, 5% Pożyczka narodowa.

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 9. marca.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 76 60. Metaliki po 5% za 100 zł 65 10; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. — Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier — Galicyi —; Bukowiny —; Akcyje Banku narodowego sztuka 731 — instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 163 10; niższo-austr. towaryzstwa eskontowego —.

Wexlowy. Srebro za 100 zł. połudn. niemieck. waluty —. —. Lipsk za 100 talarów —. —. Londyn za 10 funtów szterl. 147.50. Medyolan za 100 zł. waluty austrjack. —. —. Paryż za 100 fr. —. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.99, dukaty ces. pełnej wagi —. —. korony —. —. półkorony —. —. Srebro 146.75.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 7. marca.

Table with multiple columns: 1. Dług publiczny (A. Państwa, W. austr., Z. pożyczki narod., Z. pożyczki kraj., Przech. do wylas., Przech. do los. obl. daw. długu państ., Obligacje indemnizacyjne), 2. Stan oblig. domestykaln., 3. Banki i kred., 4. Banki i kred. w wal. austr., 5. Obligacje z prawem pierwszeństwa, 6. Losy.

Table with multiple columns: Kolej Aussig.-Ciepl., Kol. Bern. Ross., Aust. towarz. żegl. par., Lloyd w Tryeście, Mosty łańc. w Peszcie, Tow. młyn par. w Wied., Powsz. austr. Tow. gaz., 4. Listy zastawne, 5. Obligacje z prawem pierwszeństwa, 6. Losy.

(Wiadomości lokalne.) W ciągu miesiąca lutego r. b. skazała c. k. władza bezpieczeństwa:

- a) za przekroczenie przepisów meldunkowych: Ilka M., Floryana St., Józefa B., Breindla R., Teresę W., Alexandra K., Annę D., Elżbietę W. i Alfonę F.;
b) za znieważenie niedzieli: Szymona E., Franciszka G., Salomona W., Süsse R., Maryę P. i Grzegorza S;
c) za przekroczenie godziny zamknięcia: Izaka P., Majera E., Abrahama K., Izaka Z., Kazimierza R. i Alexandra L. — wszystkich na kary pieniężne, które oddane zostały na miejscowy fundusz ubogich; zaś:
d) za przekroczenie regulaminu jazdy furmanów fiakierskich: Jakóba S., Andrzeja Cz. i Onufrego S. na chłostę cielesną.

Oprócz tego wydarzyły się w naszym mieście w miesiącu lutym następujące ważniejsze wypadki:

- 1) Dnia 10. lutego r. b. wszczął się ogień w kominie domu nr. 217 1/2, przyczem spadł z dachu czeladnik ganczarski Tomasz G., który pospieszył na ratunek, i odwieziono bezprzytomnego do głównego szpitalu.
2) Dziewięciodniowe niemowlę izraelskie Reise S. z Jarosławia umarło nagle 12. lutego r. b.
3) Mieszkającemu pod nr. 118 1/4 Adolfowi S. skradziono w pierwszej połowie lutego kwotę pieniężną 300 zł. w. a. w banknotach. — Dnia 17. lutego udało się straży bezpieczeństwa odkryć sprawczynię tej kradzieży, Katarzynę M., przy której znaleziono jeszcze ze skradzionej sumy w gotówce 275 zł. w. a. — Winowajczyni oddana została sądowi karnemu.

4) Stanisławowi B. skradziono 19. lutego r. b. kwotę pieniężną 40 zł. w. a. i dwie obligacje indemnizacyjne. Tego samego dnia przytrzymany został jego służący Antoni Z. jako sprawca tej kradzieży z kwotą 14 zł. w. a. i oddany c. k. władzy karnej.

5) Dnia 24. lutego r. b. obwiniona została Karolina H., że skradła w Kiszewie tamtejszemu właścicielowi dóbr Alexandrowi H. w zeszłym roku rozmaite kosztowności i pieniądze razem w wartości 3—4000 zł. w. a.; zaczęto uwięziono ją tutaj z kilką pochodzącymi z tej kradzieży rzeczami i oddano przynależnej władzy karnej.

(Statystyka sądownictwa francuskiego.) „Constitutionnel“ podaje zestawienia statystyczne z trybunału sądowego we Francji:

W roku 1852 było wypadków skrytobójstwa 286, w r. 1859, 186; morderstwa w 1852, 196, w 1859, 102; otrucia w r. 1852, 38, w 1859, 28; zamordowanie krewnych w r. 1852, 20, w 1859, 12. Wypadki dzieciobójstwa stanowią wyjątek, gdyż cyfra 164 w roku 1851 podniosła się w sposób zatrważający, w roku 1859 na 226. Wypadki przestępstwa przeciw moralności wynosiły w r. 1826—1840 piątą część (21 na stu) oskarżonych o przestępstwa, od 1841—1850 trzecią część, a w 1859 przechodzi nawet połowę wszystkich oskarżonych (51 na 100). Wypadki podpalenia pomniejszyły się: w r. 1854 wynosiła ich liczba 286, 1857=239, 1852=223 a w 1859=190. Liczba obżalowanych o kradzież przed sądem asyżów znacznie się zmniejszyła: w roku 1851 było 2233 obwinionych o kradzież, w r. 1859 spadła tu cyfra na 1329, a zatem mniej o 904.